

การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน

ในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา*

PROMOTING YOUTH PARTICIPATION IN BUDDHIST ACTIVITIES

IN CHOKCHAI DISTRICT NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

พระอุทัย อติชาครโร (โพนกระโทก)¹, สุริยะ มาตรฐาน² และ พระสมุห์ธงชัย สนุทธาจาโร³

Phra Uthai Atjāgaro (Phonkrathok)¹, Suriya Matham² and Phrasamuh Thongchai Sundarācāro³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: Suri1358355@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา 3) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.985 จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เยาวชน จำนวน 311 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.74) 2. หลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปาน

* Received 10 April 2024; Revised 24 April 2024; Accepted 29 April 2024

กลาง ($R=0.554^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลักการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนเป็นตัวส่งเสริมเกิดประสิทธิผลการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย มากยิ่งขึ้น ทั้ง 3 ด้าน มีลักษณะดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธ ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการทำความดีตามแบบอย่างคนประพาศิตีที่ได้รับยกย่อง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตนตามหน้าที่ชาวพุทธ 2) ด้านการบริหารจิตและเจริญปัญญา ได้แก่ การส่งเสริมโรงเรียนจัดกิจกรรมการตักบาตรประจำเดือน ส่งเสริมให้มีการบริหารจิตและเจริญปัญญาโดยให้มีการนั่งสมาธิ 3) ด้านการปฏิบัติในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จัดให้มีโครงการเข้าวัดฟังธรรมวันธรรมสวนะทุกวันพระ

คำสำคัญ: การส่งเสริม, กิจกรรมพระพุทธศาสนา, เยาวชน

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the level of promotion of participation in Buddhist activities 2) to study the relationship between the principles of participation in creating ethics in schools and their relationship with the promotion of participation in Buddhist activities 3) Present guidelines for promoting participation in Buddhist activities. The research method is a combined method. Quantitative research used questionnaires. The reliability was 0.985 from a sample of 311 youths. Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis using the peer-to-peer method of correlation coefficient. ridge and qualitative research Interviews with 10 key informants or people were analyzed descriptively.

The research results found that 1. Promoting participation in Buddhist activities among youth in Chok Chai District Nakhon Ratchasima Province At a high level ($\bar{X}=3.60$, $S.D.=0.74$) 2. The principles of participation in creating ethics in schools, overall, have a positive relationship with promoting youth participation in Buddhist activities. Overall, they are at a moderate level

($R=0.554^{**}$). Therefore, the hypothesis of research. 3. Guidelines for promoting participation in Buddhist activities among youth in Chok Chai District Nakhon Ratchasima Province found that the principles of participation in promoting ethics in schools are effective in promoting participation in Buddhist activities of youth in Chokchai District even more in all 3 aspects as follows. 1) The performance of Buddhist duties includes promoting good deeds following the example of well-behaved people who are praised. Encourage students to learn how to perform their Buddhist duties. 2) Mental management and intellectual development, including promoting schools to organize monthly alms giving activities. Encourage mental management and intellectual development by having meditation sessions. 3) Practices on important Buddhist days include encouraging students to participate in activities on important Buddhist days. Organize a project to go to the temple and listen to Dhamma on Sabbath day, every Buddhist holy day.

Keywords: Promotion, Buddhist activities, Youth

บทนำ

วัดและพระสงฆ์เป็นส่วนสำคัญของสถาบันศาสนาในการขัดเกลาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพุทธศาสนาแก่ประชาชน นับเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคน การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนให้มีความสำคัญกับประเด็นต่อไปนี้เป็น การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงตามการก้าวตามกระแสโลกาภิวัตน์ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมการก้าวตามกระแสโลกาภิวัตน์เห็นได้ว่ารัฐบาลให้ความสำคัญการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน การพัฒนาบทบาทของสถาบันศาสนาพุทธ หลักทางสังคมและศาสนาพุทธให้เอื้อต่อการพัฒนาคน (แพงชินพงศ์, 2565)

การปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาควรดำเนินการในขณะที่บุคคลมีอายุน้อย เพราะเป็นวัยที่ยังไม่มีภาระ ไม่มีเรื่องที่ต้องคิดมากจึงสามารถซึมซับเอาหลักคำสอนทาง

พระพุทธศาสนาซึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดได้หากใช้วิธีที่เหมาะสม ในทุกศาสนการอบรม เลี้ยงดูจากครอบครัวเป็นวิธีการที่ส่งผลต่อความเชื่อและการปฏิบัติทางศาสนามากที่สุด อีกทั้งยังได้มีโครงการบรรพชาสามเณรพื้นฟูพระพุทธศาสนาทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และสร้างความตระหนักรู้ให้กับเด็กและเยาวชนไทย ในคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรมไทย มิใช่เป็นเพียง การบวชตามประเพณี แต่เป็นหลักสูตรการอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง ประกอบด้วยสื่อ การสอนที่ทันสมัยเข้าใจง่าย มีพระอาจารย์ให้คำปรึกษา โดยผู้บวชจะต้องฝึกอบรม ทั้ง ภาทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ฝึกความมีวินัย ความเคารพ ความอดทน การบริหารเวลา การ บริหารปัจจัยสี่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตามหลักพุทธ วิธี เพื่อให้เกิดหลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็น พื้นที่ ที่นับถือพระพุทธศาสนาร้อยละ 95 ของจำนวนประชาชนทั้งหมด ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบันทั้งทางด้านพิธีกรรม ด้านจิตใจและการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตและประยุกต์ใช้ของประชาชน (อำเภอโชคชัย, 2565)

ปัญหาเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ทุกวันนี้เราเริ่มเห็นภาพความ เปลี่ยนแปลงที่คล้ายคลึงกับพุทธทำนายมากขึ้น เยาวชนในสมัยปัจจุบันนี้เติบโตมาพร้อมกับ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต การใช้โซเชียลมีเดีย และสื่อในปัจจุบัน ก็มีความล่อแหลม ทำให้เยาวชน เข้าถึงสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรได้อย่างง่ายมากขึ้น ปัญหาท้อง ก่อนแต่ง การทำแท้ง เด็กถูกทอดทิ้งเกิดเป็นปัญหาสังคมมากขึ้น หากจะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ก็ ต้องเริ่มต้นด้วยการนำธรรมะของพระพุทธศาสนาให้กลับคืนมาสู่ใจเยาวชน การที่จะทำให้ เยาวชนสนใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนานั้น สื่อธรรมะเองก็ต้องปรับตัวให้ทันสมัย

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพระนักวิทยากรในสังกัดคณะสงฆ์อำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา จึงมีความสนใจสนใจศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทาง พระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นการส่งเสริม เยาวชนคนรุ่นใหม่ให้ได้ใกล้ชิดและเรียนรู้ เข้าใจในหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาก ยิ่งขึ้น โดยงานวิจัยนี้จะเป็นการบูรณาการนำแนวคิด ทฤษฎีทางด้านจัดการเชิงพุทธเข้ามา ประยุกต์เพื่อให้เกิดหลักดำเนินงานด้านการเผยแผ่ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ ในทางวิชาการแก่คณะสงฆ์ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขงชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขงชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขงชัย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย งานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย
ประชากร ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอโขงชัย จำนวน 1,390 คน (โรงเรียนโขงชัยสามัคคี, 2565)
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอโขงชัย จำนวน 311 คน
  - 2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากรโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)
	n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{1,390}{1 + 1,390 (0.05)^2}$$
$$n = 310.61$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 311 คน ผู้วิจัยจึงนำมาคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสมของเยาวชนแต่ละชั้นการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ทุกข้อ 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.985 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนโขกชัยสามัคคี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมา ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูปหรือคน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ข้อที่ 2. และข้อที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม โดยภาพรวม

(n=311)

การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธ	3.58	0.82	มาก
2) ด้านการบริหารจิตและเจริญปัญญา	3.60	0.82	มาก
3) ด้านการปฏิบัติในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	3.63	0.80	มาก
รวม	3.60	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X}=3.63$) ด้านการบริหารจิตและเจริญปัญญา ($\bar{X}=3.60$) ด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธ ($\bar{X}=3.58$)ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปผลสมมติฐานการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียนกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมา

ที่	สมมติฐานการวิจัย	ความสัมพันธ์		เชิง	ระดับ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		มี	ไม่มี			ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	หลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม	✓	-	บวก	ปานกลาง	✓	-

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียนกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า หลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโขกชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.554^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลักการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน ได้แก่ ด้านการสร้างการรับรู้ ด้านการสร้างแกนนำ ด้านการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน และด้านการกำหนดวิธีการบรรลुकุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ดังนั้น เมื่อหลักการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนข้างต้น เป็นตัวส่งเสริมเกิดประสิทธิผลการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนข้างต้น เป็นตัวส่งเสริมเกิดประสิทธิผลการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย มากยิ่งขึ้น ทั้ง 3 ด้าน มีลักษณะดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธ ประกอบด้วย ส่งเสริมให้มีการทำความดีตามแบบอย่างคนประพตติที่ด้รับยกย่อง ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปใช้ชีวิตประจำวัน 2) ด้านการบริหารจิตและเจริญปัญญา ประกอบด้วย การส่งเสริมโรงเรียนจัดกิจกรรมการตักบาตรประจำเดือน ส่งเสริมให้มีการบริหารจิตและเจริญปัญญาโดยให้มีการนั่งสมาธิ และการนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติจนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น 3) ด้านการปฏิบัติในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จัดให้มีโครงการเข้าวัดฟังธรรมวันธรรมสวนะทุกวันพระ ขยายผลในรายวิชาที่เกี่ยวข้องได้จัดประกวดเรียงความ ทำการ์ดเชิญชวน เป็นต้น

อภิปรายผล

ได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) ระดับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก คือ 1) ด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธ 2) ด้านการบริหารจิตและเจริญปัญญา 3) ด้านการปฏิบัติในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างสังคมที่เหนือชั้น เป็นการสร้างความเข้าใจในจริยธรรมและพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาจะช่วยสร้างสังคมที่มีความสงบ มีคุณธรรม เรียนรู้จากกันและสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่ง นอกจากนี้ยังเสริมสร้างศักยภาพให้กับเยาวชนในด้านการบริหารจิต เชื่อมมันด้ว่าการส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในพื้นที่นี้จะช่วยสร้างอนาคตที่ดีให้กับสังคมและ

ชุมชนในระยะยาว การส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นการสร้างพื้นที่ที่เยาวชนสามารถเรียนรู้และเจริญไปพร้อมกันและสร้างสังคมที่มีคุณค่าและมีเสถียรภาพในระยะยาว การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นในศาสนาของตนเองและผู้อื่นได้ การสร้างการรับรู้และกำหนดอัตลักษณ์ที่ชัดเจนจะช่วยให้สามารถปฏิบัติตามคุณธรรมและบรรลุปเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมพร สมจิตโต (อ่อนไธสง) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า 1. เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

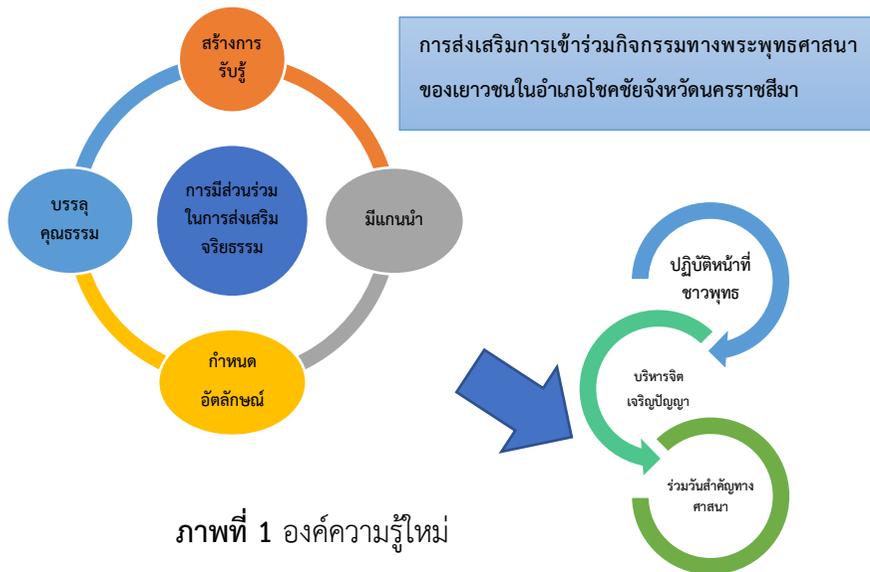
2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า หลักการมีส่วนร่วมในการสร้างจริยธรรมในโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.554^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า เป้าหมายของการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยสร้างบรรยากาศเชิงบวกภายในโรงเรียน สร้างเสถียรภาพและสร้างความเข้าใจระหว่างนักเรียนและบุคลากรทุกคนในทีมงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมจิตร หนดีโก (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และผลการเปรียบเทียบบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ และระดับชั้น ไม่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่แตกต่าง ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทาง

พระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ (การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรม ประกอบด้วย สร้างการรับรู้ มีแกนนำ กำหนดอัตลักษณ์ บรรลุคุณธรรม + ปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธ บริหารจิตเจริญปัญญา ร่วมวันสำคัญทางศาสนา) = แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมพร สมจิตโต (อ่อนไธสง) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า ด้านความมีระเบียบวินัย ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ขาดคุณสมบัติด้านความมีระเบียบวินัย มาโรงเรียนไม่ค่อยตรงต่อเวลา แต่งกายไม่ค่อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ควรที่จะเปิดโอกาสให้พระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงแก่นแท้ของระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เด็กและเยาวชนให้ความสนใจกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อยมากจึงทำให้เด็กและเยาวชนขาดความซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้มีพระคุณและเพื่อนๆ ควรที่บิดามารดาครูและพระสงฆ์ต้องร่วมมือกันอบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาพระสงฆ์และครูควรร่วมมือกันส่งเสริมการจัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมด้านความกตัญญูทวดเทวีในวันสำคัญของชาติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนามากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ (การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรม ประกอบด้วย สร้างการรับรู้ มีแกนนำ กำหนดอัตลักษณ์ บรรลุคุณธรรม + ปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธ บริหารจิตเจริญปัญญา ร่วมวันสำคัญทางศาสนา) = แนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายให้มีห้องจริยศึกษาเพื่อศึกษาและทำกิจกรรมในวิชาพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะและสนับสนุนการอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียน โดยจัดสรรพระสงฆ์ให้เข้ามาจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่างๆ เพิ่มมากขึ้น
2. ควรกำหนดนโยบายให้มีการปรับปรุงรูปแบบการสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ และสามารถนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
3. ควรกำหนดนโยบายในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนาที่มีรูปแบบพิธีกรรมสอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจของเยาวชน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปฏิบัติตนในการเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. พระสงฆ์ควรปลูกฝังและธรรมาภิบาลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในแต่ละวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เยาวชนสามารถเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. พระสงฆ์ควรกระตุ้นจิตสำนึกให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมพิธีกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนาตามที่กำหนดนั้นเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตเพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมพิธีกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา
3. พระสงฆ์ควรปลูกฝังความเชื่อที่ถูกต้องเกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ นักศึกษามีความเชื่อที่ถูกต้อง เหมาะสมในการเข้าร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนจากการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน เป็นผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทาง

พระพุทธศาสนาของเยาวชน เพื่อจะได้วัดประสิทธิภาพของการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนได้

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากการสอบถามเยาวชนหรือนักเรียน เป็นการสอบถามจากครูและผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิด ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักเรียนหรือเยาวชนได้เป็นอย่างดี จึงจะเป็นการได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์เพื่อส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนได้

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ ที่พระสงฆ์ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เพื่อจะได้ทราบกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

พระสมจิตร ขนดีโก. (2558). บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. ในวิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสมพร สมจิตโต (อ่อนไธสง). (2561). การส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

แพง ชินพงศ์. (2565). พระสงฆ์กับวัดถุนิยม. เรียกใช้เมื่อ 18 ตุลาคม 2565 จาก <https://mgonline.com>

โรงเรียนโชคชัยสามัคคี. (2565). สถิตินักเรียนของโรงเรียน. เรียกใช้เมื่อ 23 ธันวาคม 2565 จาก <https://sites.google.com/chk.ac.th/chkschoo> giupd.

อำเภอโชคชัย. ตามหลักฐาน ประวัติความเป็นมาของอำเภอโชคชัย. เรียกใช้เมื่อ 23 ธันวาคม 2565 จาก <http://www.koratcf.or.th>

Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York: Harper & Row.